

ПОВІДОМЛЕННЯ АНОНІМНЕ (анонімка) – різновид повідомлення (заяви), автор якого приховує своє прізвище (ім'я). П. а. в давнину у Київській Русі називали підмітним листом (донос без підпису). У такому повідомленні, як правило, навмисно не вказані дані про заявника (автора) або вказана вигадана інформація. П. а. може бути як усним, так і зафіксованим на матеріальному носії інформації. Здійснюється у формі листа без підпису або за підписом ін. особи, яка насправді існує, але не стосується такого листа. П. а. може надійти у формі телефонного дзвінка, магнітного або аудіозапису, електронної пошти, СМС-повідомлення (англ. SMS) тощо. Інформація, яка міститься в П. а., як правило, стосується злочинних дій або правопорушень певної особи. Згідно з Інструкцією про порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події від 6 листопада 2015 № 1377 анонімні листи, що містять відомості про вчинені кримінальні правопорушення, реєструються лише в підрозділах документального забезпечення і передаються за резолюцією керівника органу поліції або особи, яка виконує його обов'язки, до структурних підрозділів для використання в розкритті злочинів (п. 13). Особливий порядок розгляду П. а., що надходять за телефонами довіри, передбачено Інструкцією про порядок роботи з заявами та повідомленнями, що надходять за телефонами довіри від 18 березня 2013 (наказ № 99 СБУ), в якій визначається порядок роботи з повідомленнями, що надходять за телефоном довіри заявами і повідом-

леннями про кримінальні злочини, правопорушення, що містять підстави для проведення оперативно-розшукової та контррозвідувальної діяльності, правопорушення, вчинені співробітниками СБУ, адміністративні правопорушення, протоколи про вчинення яких складаються уповноваженими на те посадовими особами СБУ. Встановлено, що заяви приймаються черговою частиною, оперативними черговими ін. органів СБУ цілодобово. При прийнятті заяви заявнику буде запропоновано надати відомості: про себе (прізвище, ім'я, по батькові, адресу місця проживання; номери контактних телефонів, ін. засобів зв'язку); про місце вчинення правопорушення та конкретні обставини, які стали причиною звернення за телефонном довіри, а також ін. інформацію, що має значення для вирішення конкретного питання. Небажання заявника надати інформацію про себе не є підставою для відмови у прийнятті заяви. Відповідно до ст. 53 Закону України «Про запобігання корупції» повідомлення про порушення вимог цього Закону може бути здійснене працівником відповідного органу без зазначення авторства (анонімно). П. а. про порушення вимог цього Закону підлягає розгляду, якщо наведена у ньому інформація стосується конкретної особи, містить фактичні дані, які можуть бути перевірені. Такі П. а. підлягають перевірці у термін не більше п'ятнадцяти днів від дня його отримання. Якщо у вказаний термін перевірити інформацію, що міститься в повідомленні, неможливо, керівник відповідного органу або його заступник продовжують термін розгляду повідомлення до тридцяти днів від дня

його отримання. У разі підтвердження викладеної у повідомленні інформації про порушення вимог цього Закону керівник відповідного органу вживає заходів щодо припинення виявленого порушення, усунення його наслідків та притягнення винних осіб до дисциплінарної відповідальності, а у випадках виявлення ознак кримінального або адміністративного правопорушення також інформує спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.

У Державній фіскальній службі України затверджено Порядок розгляду звернень та організації особистого прийому громадян у Державній фіскальній службі України та її територіальних органах (наказ МФ України № 271 від 2 березня 2015), у п. 2.16 якого передбачено, що анонімні звернення розгляду не підлягають (крім анонімних повідомлень про порушення вимог законів України «Про засади запобігання і протидії корупції», «Про запобігання корупції»). Анонімні звернення після реєстрації доводяться до відома керівників структурних підрозділів відповідно до їх функціональних повноважень заходами Системи. Оригінал або копія анонімного звернення разом із другим примірником роз'яснення підшиваються до справи; у п. 2.17 зазначається, що працівником органу Державної фіскальної служби України без зазначення авторства (анонімно) може бути здійснене відповідне повідомлення, яке підлягає розгляду згідно зі ст. 20 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» або ст. 53 Закону України «Про запобігання корупції».

Лит.: Герасимов И. Ф. Некоторые проблемы раскрытия преступлений. Свердловск, 1975; Григорьев В. Н. Обнаружение признаков преступления органами внутренних дел. Ташкент, 1986; Зеленецкий В. С. Возбуждение уголовного дела. Х., 1998.

В. М. Шевчук.

ПОВІШЕННЯ – у судовій медицині та криміналістиці спосіб позбавлення життя людини; форма задушення. П. застосовується при самогубствах та навмисних убивствах. Знаряддям задушення при П. може бути мотузка, ремінь, шарф, телефонний або ін. дріт тощо. Під тягарем тіла людини петля на шії затягується, смерть настає в результаті асфіксії. При наявності ознак П. потрібно звертати увагу на петлі та вузли. Головною ознакою П. є странгуляційна борозна у вигляді відтиска (відбитка) петлі на шії трупа. До ознак П. також віднесені: надриви оболонки сонної артерії, крововиливи у лімфатичних вузлах ший, пошкодження позвонка у людини та ін. Див.: *Борозна странгуляційна. Вузли та петлі.*

В. Ю. Шенітько.

ПОГОНЯ – оперативний захід (операція), що полягає в переслідуванні за гарячими слідами підозрюваного у вчиненні злочину. Може проводитися з використанням службово-розшукового собаки, наземних, повітряних та ін. ТЗ. Чинним законодавством України не передбачено П. як один із видів оперативно-розшукових заходів.

Лит.: Белкин Р. С. Криминалистическая энциклопедия. М., 2000.

О. П. Ваурук.

УДК 340(477)(031)
ББК 67(4УКР)я2
В27

Редакційна колегія 20-го тому:

В. Ю. Шепітько (голова),
В. А. Журавель (заступник голови),
В. О. Коновалова, В. В. Тіщенко,
В. М. Шевчук, Б. В. Щур

В27 Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. — Харків : Право, 2016. — .

ISBN 978-966-937-048-8

Т. 20 : Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія / редкол.: В. Ю. Шепітько (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. — 2018. — 952 с. : іл.

ISBN 978-966-937-250-5

Видання є систематизованим зведенням про поняття, категорії, теорії та вчення криміналістики, судової експертизи та юридичної психології, їх окремі засоби, прийоми, методи та рекомендації. Розглядається теоретико-методологічне підґрунтя наукових концепцій та практика реалізації криміналістичних, психологічних та експертних методів, методик і технологій. Наводяться відомості про наукові та інші видання з криміналістики, судової експертизи та юридичної психології. Надаються довідкові дані про відомих українських та зарубіжних учених.

Розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів, співробітників органів кримінальної юстиції, судових експертів, судових психологів, а також усіх, хто цікавиться проблемами криміналістики, судової експертизи та юридичної психології.

УДК 340(477)(031)
ББК 67(4УКР)я2

ISBN 978-966-937-250-5 (т. 20)
ISBN 978-966-937-048-8

© Національна академія правових наук України, 2018
© Інститут держави і права імені В. М. Корецького
НАН України, 2018
© Національний юридичний університет імені Яро-
слава Мудрого, 2018
© Видавництво «Право», 2018